

Evangelikus Élet, 1992. október 25.

NE KULTUSZT, HANEM KULTÚRÁT!

Beszámoló az első Luther-olvasótáborról
Csákvár, 1992. október 2-4.

A Magyarországi Luther Szövetség egy évvel ezelőtti megalakulásakor azt tűzte ki célul, hogy Luther műveit minél szélesebb olvasókörönként számára tegye hozzáférhetővé. A könyvkiadásnak egyelőre még nem teremtődtek meg az anyagi feltételei, de a már rendelkezésre álló fordítások és az életmű aktualitása iránti érdeklődés, valamint az olvasás igényének felkeltése is a Szövetség vállalt feladatai közé tartozik. Ezt az igényt hivatott kielégíteni egy új forma: *Luther-olvasótábor* szervezése.

Az olvasótábor kettős célt tűzött maga elé; egyrészt Luthernek egy rövidebb művét, a *Magnificat*-kommentárját szemnáriumi keretek között dolgoztuk fel, négy alkalommal. A fordító, *Takács János* jóvoltából minden résztvevő előre megkapta a szöveget és az egyes témákra (Luther és a Mária-kérdés, igazságtétel – bizonyágtétel, erő – erőtlenység) előre megküldött szempontok alapján lehetett készülni. Az egyes szemnáriumokat a tábor szervezői: *Brebovszky Éva, Csepregi András és ifj. Fabiny Tibor* vezették. Élénk beszélgetés és vita alakult ki a témák kapcsán.

Kik is voltak a tábor résztvevői? A szervezők célja a teljes nyitottság volt, "kortól, képzettségtől, felekezeti vagy egyesületi elkötelezettségtől függetlenül" vártuk "az ismereteket szerezni vagy átadni kívánó" személyek jelenkezését. A huszonegynehány résztvevő között voltak a közelmúltban érettségizett diákok, teológus hallgatók, középiskolai tanárok, egyetemi oktatók, aktív vagy nyugdíjas lelkesek, nyolcvan év fele járó evangélikusok és reformátusok, hívők és keresők. Mindnyáján teljes egyetértésben, jó hangulatban fordultunk az ügy felé.

Az előadások magas szinten, de mégis mindenki számára közzérhető nyelven szóltak. *Takács János* előadásának a címe ez volt: "Mért fordítottam le a *Magnificat*-ot?" *Id. Magassy Sándor* a Luther-ről szóló életrajzokról és a fontos teológiai művekről szólt. A beszélgetésben felvetődött, hogy több művet kellene magyar olvasók kezébe adni; évtizedek óta kéziratban terjed *Walter von Loewenich*-nek a *Theologia crucis*-ről

szóló könyve, máig sincs lefordítva Philip Watson-nak a *Let God Be God* című, vagy Vajta Vilmosnak az istentisztelet lutheri teológiájáról írt, németül és angolul is megjelent könyve. Többször is hangsúlyoztuk, hogy mi nem Luther-kultuszt (képeket, szobrokat) akarunk, hiszen azok önmagukban bálványok lesznek, hanem *Luther-kultúrát*: műveinek olvasását, olvasatását és hatását szeretnénk előmozdítani. Luthert Krisztus-követségünkhöz szeretnénk segítségül hívni. *Csepregi András* a keresztiségről szóló Luther "Az egyház babiloni fogsága" c. írása alapján. Szombat este *Véghelyi Antal* "Luther és a kereszt teológiája" címen tartott előadást, majd ezek után *Bogárdi Szabó István* református lelkész Luther és Kálvin egyházfogalmát hasonlította össze. A vasárnap délelőtti két előadás is jól kiegészítette egymást: *dr. Reuss András* "A Szentírás közepe" címen Luther írásmagyarázati elveiről szóló az egyes bibliafordítások előszavai alapján, *ifj. dr. Fabiny Tibor* pedig elsősortban Gerhard Ebeling nyomán Luther hermeneutikájának időszerűségéről. *Az előadók néha egymással is vitáztak, de a vitát mindig a jó és konstruktív szellem határozta meg.* A kétnapos olvasótábor istentisztelettel és úrracsorával ért véget, amelyen *id. Magassy Sándor* szolgált.

Összefoglalva: vétebeli, izgalmas, teológiai konferencia volt ez, ahol néha éreztünk valamit a régi konferenciák levegőjéből is. Nem voltak "szakemberek" és "laikusok". Mindnyájan egyesek voltunk a tanításban és a tanulásban. Pár embernek a közönnnyel, sőt az ellenszéllel szembeni kísérlete volt ez. *Hisszük, hogy ez a kezdeményezés "mag" volt, amit az igazi "Szel" erejére bízhatunk.*

A jövő nyárra is tervezzük hasonló tábor szervezését, a Deák téri gyülekezet gondozásában lévő parókia ebből a szempontból is ideális helynek bizonyult. A Luther Szövetség azonban addig is folytatja munkáját. A Deák téri gyülekezetben októbertől minden hónap harmadik hétfőjén este hét órára várjuk az érdeklődőket. Ebben az évben felkért előadóink között szerepelnek *D. Scholz László* nyugdíjas lelkész, *Sulyok Elemér* bencés szerzetes és *ifj. Főnyad Pál* ausztriai evangélikus lelkész. Mindenki szeretettel látunk.

ifj. dr. Fabiny Tibor

Lelkész-szemmel

Bátorító kezdet

A Luther Szövetség olvasótáborra Csákváron

MOTTÓ:

"Olvasás és olvasási igény tekintetében egészen közel állunk a nullához, ami nem jelenti azt, hogy fel kell adnunk a reményt. Ha Csákváron az első alkalommal csak négy-öt ember tudna találkozni, annak is lehet örülni. Mi hiszünk a Mag erejében, még a legkisebb mustármag erejében is." (Takács Jánosnak a felkérési elfogadó levélből)

Két napon át tizenöt és húsz fő között változó olvasókört, korban, előképzettségben, felekezeti hovatartozásban és érdeklődésben egészen heterogén közösséget tartott össze Luther jobb megismerésének vágya. Tábori körülmények között is magas szellemi színvonalú, a gondolatok éleit le nem keréltő és mégis elfogadó, barátságos, fárasztó, s épp ezért felfrissítő együttléteket éltünk meg. Nem untuk meg a Magnificat tanulmányozását, s újra szembesültünk azzal, hogy milyen keveset tudunk Lutherről.

Távirati stílusban így szólhatna a beszámoló, sokkal részletesebben itt és most nem oszthatom meg a két nap élményeit; de hogy valami mégis a közös asztalra kerüljön, a szemináriumi beszélgetések, előadások címei, előadók pontos felsőrolása helyett hadd idézzek – ha csak tartalmi hűséggel is – néhány gondolat-szilánkot, melyek hordozzák azt a magasztaltságot. Takács János az emlékező szenior szabadságával mondta el, hogy milyen visszhangja volt 1937-ben a jócselekedetekről szóló irat kiadásának, s mennyire visszhangtalan volt a közelmúltban a Magnificat; a Luther-irodalomra nézve pedig: nem fontos, hogy mit mondanak mások Lutherről, az sem érdekes, hogy mit mond Luther önmagáról, nem is az a legizgalmasabb, hogy mit mond Luther Krisztusról, hanem az, amit Isten mond – ma is! – Luther által. Nem érdemes arról beszélni, hogy Luthernak is voltak tévedései, ez természetes; de ami írásai közül maradandó, az képessé tesz meghallani a lényegét. **Id. Magassy Sándor** "Az amputált Luther" címmel Luther-életrajzok összevetésére vállalkozott, bemutatva néhány jellegzetes skatulyát,